

POSTANOWIENIE

5 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 5 grudnia 2025 r. w Warszawie
zażalenia M.R.

na postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie
z 10 września 2025 r., XVI C 1073/24,

na skutek skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
postanowienia z 15 czerwca 2023 r., XVI C 693/22

w sprawie powództwa M.R.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.

o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 10 września 2025 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie odrzucił skargę powoda M.R. o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia tego Sądu z 15 czerwca 2023 r., z uwagi na niezachowanie tzw. przymusu adwokacko-radcowskiego oraz przedmiot postanowienia objętego skargą.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł osobiście powód.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych.

Przymus adwokacko-radcowski ustanowiony w powyższym przepisie obejmuje wszystkie postępowania należące do właściwości Sądu Najwyższego. Pisma procesowe sporządzone z naruszeniem art. 87¹ k.c. podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia braków, chyba że ustawa stanowi inaczej, a środki zaskarżenia, w tym skarga kasacyjna i zażalenie, podlegają – na zasadach ogólnych i również bez wdrażania procedury naprawczej – odrzuceniu, na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c., a w wypadku zażaleń – w związku także z art. 394¹ § 3 k.p.c. (zob. m.in. postanowienia SN: z 28 marca 2018 r., V CZ 16/18; z 29 czerwca 2021 r., I CZ 39/21; z 28 stycznia 2022 r., III CZ 44/22; z 30 listopada 2023 r., II UZ 71/22; z 5 sierpnia 2024 r., III CZ 105/24; z 10 września 2024 r., III CZ 139/24).

W rozpoznawanej sprawie powód nie miał zdolności postulacyjnej na podstawie art. 87¹ § 2 k.p.c., a więc nie mógł wnieść osobiście skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jak również zażalenia na postanowienie odrzucające tę skargę. Jak wskazano, w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, z uwagi na obowiązujący przymus adwokacko-radcowski, o którym mowa w art. 87¹ § 1 k.p.c., wykluczona jest możliwość składania pism procesowych, w tym przedmiotowego zażalenia, sporządzonych przez stronę osobiście, właśnie ze względu na brak zdolności postulacyjnej.

Z uwagi na powyższe, zażalenie, dla którego właściwy do rozpoznania jest Sąd Najwyższy, wniesione z pominięciem przymusu adwokacko-radcowskiego, podlega odrzuceniu.

Jedynie na marginesie można zatem wskazać, że zasadne są wywody zawarte w zaskarżonym postanowieniu odnośnie do niedopuszczalności w niniejszej sprawie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia z uwagi na przedmiot postanowień nią objętych. Tę kwestię w postępowaniu procesowym reguluje art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c. i żadne z postanowień wskazanych w postanowieniu z 10 września 2025 r. nie podlega zaskarżeniu tym środkiem.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 394¹ § 3 w zw. z art. 424¹² k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[P.L.]

[a.†]